

FIȘA DISCIPLINEI

LLP6164 Limba și literatura greacă: Limba greacă a Noului Testament 2

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai”
1.2. Facultatea	Facultatea de Litere
1.3. Departamentul	Limbi și Literaturi Clasice
1.4. Domeniul de studii	Limbă și literatură
1.5. Ciclul de studii	Nivel licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Filologie clasică / licențiat în filologie
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Limba și literatura greacă: Limba greacă a Noului Testament 2				Codul disciplinei	LLP6264	
2.2. Titularul activităților de curs			lect. dr. Hajnalka TAMAS					
2.3. Titularul activităților de seminar / curs practic			lect. dr. Hajnalka TAMAS					
2.4. Anul de studiu	III	2.5. Semestrul	6	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	Conținut	DS
							Obligativitate	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar / curs practic	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	36	din care: 3.5. curs	12	3.6 seminar / curs practic	24
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ cursuri practice / laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					36
3.8. Total ore pe semestru					72
3.9. Numărul de credite					3

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	
4.2. de competențe	

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	sală de curs, tablă
5.2. de desfășurare a seminarului/ cursului practic	sală de curs / seminar / c.p.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale/esențiale	• C1 Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul lingvisticii generale, al istoriei limbii grecești și al literaturii universale și comparate;• C2 Descrierea sistemului morfo-sintactic și lexical al limbii grecești creștine timpurii, comparativ cu limba greacă clasică• C3 Aplicarea adecvată a cunoștințelor teoretice acumulate în traducerea și interpretarea de texte creștine timpurii• C4 Înțelegerea importanței aspectului lingvistic în mentalitatea creștină timpurie și capacitatea de a aplica aceste cunoștințe la situații textuale concrete
Competențe transversale	• CT1 Utilizarea componentelor domeniului limbă și literatură în deplină concordanță cu etica profesională.• CT2 Dezvoltarea competențelor de muncă în echipă, management al timpului, rezolvare de probleme și asumarea de inițiative

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul este conceput ca o continuare a cursului de inițiere în limba greacă a Noului Testament, urmărind astfel aprofundarea cunoștințelor dobândite și operaționalizarea lor prin lectura, traducerea și analiza unor texte creștine timpurii din perioada noutestamentară (altele decât textul biblic propriu-zis). Cursul se desfășoară pe trei paliere: Un prim palier teoretic urmărește familiarizarea studenților cu literatura creștină timpurie, atât în plan literar (genuri, autori, tematici abordate, retorică) cât și lingvistic (caracteristici, evoluții în plan morfo-sintactic și lexical). Studenții își vor completa astfel cunoștințele de istorie, cultură și civilizație a antichității, prin dobândirea de cunoștințe legate de creștinismul timpuriu. Cel de-al doilea palier, abordat în cadrul cursului practic, urmărește analiza aprofundată și traducerea unui text creștin din perioada noutestamentară (apocrife, epistole, tratate). Se urmărește dezvoltarea capacității studenților de a recunoaște uzanțe lingvistice specifice literaturii creștine din perioada noutestamentară, atât raportat la limba greacă clasică, cât și la dialectul koiné. Studenții vor fi, de asemenea, încurajați să reflecteze la receptarea textelor biblice în aceste opere (proceduri de citare, tehnici de încorporare a textului biblic) și la influența Noului Testament asupra morfo-sintaxei și lexicului operei date. Aici se presupune că studenții au un nivel avansat de stăpânire a caracteristicilor limbii grecești clasice și koiné, precum și noțiuni legate de limba greacă a textelor biblice propriu-zise. Cel de-al treilea palier, abordat în cadrul seminarului, urmărește interpretarea pasajelor traduse în cadrul cursului practic la nivel de conținut. Se vor adresa principalele aspecte identificate în analiza textului și semnificațiile acestora în plan literar și teologic. În acest fel, studenții vor dobândi și cunoștințe legate de teologia Bisericii timpurii, respectiv importanța limbii în dezvoltarea teologiei creștine timpurii.
7.2 Obiectivele specifice	Prezentul curs își propune să atingă obiectivele menționate mai sus printr-o perspectivă de ansamblu asupra literaturii – în special epistolografia – perioadei apostolice (curs), precum și prin analiza, traducerea și interpretarea părții I din Prima Epistolă Clementină (Clemens Romanus, <i>Epistula I ad Corinthios</i>, cap. 1-10) (curs practic, seminar). Dincolo de studiul acestui text literar-teologic, cursul are ramificații și în domeniul istoriei religiilor și mai ales a istoriei ideilor și mentalităților, dar chiar și în domeniul sociologiei creștinismului timpuriu și, implicit, al antichității târzii. Studenții se vor familiariza cu o perioadă istorică de formare a identității creștine, învățând să identifice și să combine perspective de studiu relevante în evidențierea complexului socio-cultural ce dă naștere unei anumite opere literare.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
S1: Literatura creștină timpurie: noțiuni generale - periodizare, genuri - perioada „apostolică”: Părinții apostolici și operele lor, genuri literare, tematică - context lingvistic: greaca koiné, greaca noutestamentară; influențe ale Septuagintei, influențe ebraice; evoluții în plan lingvistic și lexical	expunere teoretică, suport de curs, dialogul cu studenții	Obligațiile studenților: să utilizeze cunoștințele lor în domeniul istoriei, culturii și civilizației clasice și post-clasice; să utilizeze cunoștințele lor în domeniul literaturii universale și teoriei literaturii; să utilizeze cunoștințele dobândite în cadrul cursului de Limba greacă a Noului Testament 1
S2: Epistolografia creștină timpurie - caracteristici ale genului, tipologie - principali autori	expunere teoretică, suport de curs, dialogul cu studenții	

- semnificația și rolul epistolografiei în contextul creștinismului timpuriu		
S3: Epistolografia creștină timpurie - structura epistolei antice - formule de adresare, formule de salut - epistole din surse documentare (papiri): epistole publice, epistole private - funcții ale epistolei: comunicare, educație, rezolvare de probleme	expunere teoretică, suport de curs, dialogul cu studenții	
S4: Epistolografia literară vs. documentară în antichitate - contextul greco-roman al epistolei literare - epistolografia părinților apostolici: modele (epistola greco-romană, epistola nou testamentară); adaptări, evoluții - tipologia epistolelor apostolice	expunere teoretică, suport de curs, dialogul cu studenții	
S5: Clement Romanul - autor, context, operă - Clement Romanul și literatura Noului Testament - <i>Clementis Romani epistula I ad Corinthios</i> : dată, context istoric; tematică; transmitere și receptare - <i>Clementis Romani epistula II ad Corinthios</i> : problematica autenticității, relația cu prima epistolă	expunere teoretică, suport de curs, dialogul cu studenții	Obligațiile studenților: să utilizeze cunoștințele dobândite până acum în cadrul cursului; să utilizeze cunoștințele lor în domeniul literaturii universale și teoriei literaturii; să studieze individual materialul parcurs
S6: Ignatie Antiohenul - autor, context, operă - Ignatie Antiohenul și literatura Noului Testament - epistolele ignatiene: dată, context istoric; tematică; transmitere și receptare; încadrare în genul epistolar	expunere teoretică, suport de curs, dialogul cu studenții	
S7: Policarp de Smirna - autor, context, operă - Policarp și literatura Noului Testament - <i>Polycarpi episcopi Smyrnensis epistula ad Philippios</i> : dată, context istoric; tematică; transmitere și receptare; încadrare în genul epistolar	expunere teoretică, suport de curs, dialogul cu studenții	
S8: Epistola lui Barnaba - autor, context, operă - <i>Barnabae epistula</i> : dată, context istoric; tematică; transmitere și receptare; încadrare în genul epistolar - Epistola lui Barnaba și literatura Noului Testament	expunere teoretică, suport de curs, dialogul cu studenții	
S9: Epistola către Diognet - autor, context, operă - <i>Epistula ad Diognetum</i> : dată, context istoric; tematică; transmitere și receptare; încadrare în genul epistolar - Epistola către Diognet și literatura Noului	expunere teoretică, suport de curs, dialogul cu studenții	

Testament		
S10: Alte genuri ale literaturii părinților apostolici: Didahia (<i>Διδαχή Κυρίου δια τῶν δώδεκα ἀποστόλων τοῖς ἔθνεσιν</i>) - autor, dată, context istoric și teologic - structură, tematică - transmitere și receptare - Didahia și literatura Noului Testament	expunere teoretică, suport de curs, dialogul cu studenții	
S11: Păstorul lui Hermas (<i>Pastor Hermas</i>) - autor, dată, context istoric și teologic - structură, tematică - transmitere și receptare - Hermas și literatura Noului Testament	expunere teoretică, suport de curs, dialogul cu studenții	
Săptămâna 12: Recapitulare	dialogul cu studenții, problematizare	
Bibliografie <u>Instrumente de lucru:</u> Barbara Aland, Kurt Aland, Johannes Karavidopoulos, Carlo M. Martini, Bruce M. Metzger (eds.), <i>Novum Testamentum Graece</i> (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, ²⁸ 2012). G. Adolf Deissmann. <i>Bible Studies: Contributions Chiefly from Papyri and Inscriptions, to the History of the Language, the Literature, and the Religion of Hellenistic Judaism and Primitive Christianity</i> (Edinburgh: T.&T. Clark, ² 1903). <u>Surse primare:</u> <i>The Apostolic Fathers</i> , 2 vols., Loeb Classical Library 24-25 (Cambridge, MA: Harvard University Press, 2003). Michael W. Holmes, <i>The Apostolic Fathers: Greek Texts and English Translations</i> (Grand Rapids, MI: Baker Academic, ³ 2007). <u>Literatură de specialitate</u> Michael F. Bird, Scott Harrower (eds.), <i>The Cambridge Companion to the Apostolic Fathers</i> , Cambridge Companions to Religion (Cambridge: Cambridge University Press, 2021). Lutz Doering, <i>Ancient Jewish Letters and the Beginning of Christian Epistolography</i> , Wissenschaftliche Untersuchungen zum Neuen Testament 298 (Tübingen: Mohr Siebeck, 2012). Andrew Gregory, Christopher Tuckett (eds.), <i>The New Testament and the Apostolic Fathers</i> , vol. 1: <i>The Reception of the New Testament in the Apostolic Fathers</i> , vol. 2: <i>Trajectories through the New Testament and the Apostolic Fathers</i> (Oxford: Oxford University Press, 2005). C.-H. Kim, <i>Form and Structure of the Familiar Greek Letter of Recommendation</i> , SBL Dissertation Series 4 (Missoula: Society for Biblical Literature, 1972). A.-M. Luijendijk, <i>Greetings in the Lord: Early Christians and the Oxyrhynchus Papyri</i> , Harvard Theological Studies 60 (Cambridge, MA: Harvard University Press, 2008). Ruth Morello, A.D. Morrison, <i>Ancient Letters: Classical and Late Antique Epistolography</i> (Oxford, New York: Oxford University Press, 2007). Todd D. Still, David E. Wilhite (eds.), <i>The Apostolic Fathers and Paul</i> , Pauline and Patristic Scholars in Debate (London, New York: Bloomsbury T&T Clark, 2017).		
8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
S1 ἡ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ ἡ παρικοῦσα – modalități de referire la Biserică, concepția Bisericii universale față de Bisericile locale în creștinismul timpuriu; χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη: formule de adresare în epistolografia creștină; πληθυνθεῖν –optativul pasiv în koiné și exprimarea sintactică a urării; comparația cu uzanța noutestamentară a acestui verb	discuții, dialogul cu studenții, analiza comparativ-contrastivă, problematizarea	1h / săptămână seminarul urmează materialul acoperit în cadrul cursului practic, discutând și analizând în detaliu aspectele de interes identificate pe parcursul activităților de traducere din cadrul cursului practic
S2 ἐπαλλήλους: crearea de sensuri noi prin compunere; περιπτώσεις: procedee de conceptualizare pornind de la verbe, nuanțe semantice; νομίζω + infinitiv: uzanța cvasi-frazeologică a verbului νομίζω, folosirea lui cu infinitiv perfect; expresia idiomatică παρ' ὑμῖν; adjectivul verbal și valorile acestuia: ἀγαπητοί, discuție asupra traducerii încetățenite („preaiubiților”) / ἐκλεκτοῖς / ἀξιαγάπητον: crearea	discuții, dialogul cu studenții, analiză comparativ-contrastivă, interpretare și problematizare	

unui sens redundant prin compunere, discuție asupra traducerii încetățenite („preacinstit”); variația semantică a conceptului στάσις și sensul pe care îl are în textul dat (respectiv consecințele alegerii unui sens pentru reconstituirea istorică a evenimentelor din spatele textului); τὸ μεγαλοπρεπές: conceptualizare prin articulare; cuvântul compus ἀπροσωπολήμπτως, ocurențe noutestamentare și clasice; ἐν τῷ κανόνι τῆς ὑποταγῆς și subordonarea femeilor în antichitatea clasică și creștină		
S3 ἐταπεινοφρονεῖτε: verbe contrase, crearea de verbe noi pornind de la adjective (prin sufixare, v. și ἀλαζονεύομενοι), semnificația acestui verb; terminologia tehnică referitoare la cuvântul / legea lui Dumnezeu: ἐφόδιος, παραπτώμα, πρόσταγμα,, δικαίωμα și nuanțele lor; ἐνεστερνισμένοι ἦτε: analiză morfo-lexicală, sens în context creștin, relația cu τοῖς σπλάγχχνος; ἔκχυσις (revărsare): discuția conceptului în context creștin; πεποιθησεως: formarea de concepte pornind de la forme conjugate ale verbelor (aici: indicativ perfect) prin sufixare; ἰλεων: adjective de declinarea a II-a attică în greaca creștină; conceptul ἀγών și sfera sa semantică; ἀδελφότης și evoluția lui semantică de la greaca clasică („breaslă”) la cea creștină (desemnând comunitatea creștină); τὰ ὑστερήματα vs. τὰ ἔσχατα și concepțiile creștine asupra vieții de apoi; ἐπί + dativul adverbial (comparativ cu această specie în greaca clasică); predicatul la singular al neutrelor plural	discuții, dialogul cu studenții, analiză comparativ-contrastivă, interpretare și problematizare	
S4 δόξα: evoluția semantică a termenului între greaca clasică și cea creștină; ἐπλατύνθη: pasivul cu sens reflexiv sub influența ebraicului (Septuaginta, Noul Testament, literatura creștină timpurie), discuții asupra traducerii și interpretării corecte; ἡγαπημένος: perfectul pasiv al verbului ἀγαπάω (reduplicare vocalică, lungirea vocalei finale a temei, traducere); ζηλος cu sensul de gelozie; αἰχμαλωσία: conceptualizare prin sufixare, semanticism; sensul opozițional al lui ἐπί + acuzativ, repetarea prepoziției după verbul compus cu aceeași prepoziție; ὁ πρεσβύτερος: adjectiv la comparativ, substantivat, sens creștin tehnic vs. sens etimologic, discuții asupra consecințelor pe care alegerea unui anume sens o are în ceea ce privește interpretarea textului; τοῖς νομίμοις τῶν προσταγμάτων: exprimare redundantă sau nuanțare?, discuții asupra interpretării; τὸ καθῆκον τῷ Χριστῷ: opțiuni de traducere și interpretare	discuții, dialogul cu studenții, analiză comparativ-contrastivă, interpretare și problematizare	
S5-6: ἦνεγκεν: aoristul verbului φέρω (neregularități, reduplicare attică); αὐτός și exprimarea pronumelui personal de persoana a III-a în dialectul koiné; modalități perifrastice de exprimare a superlativului: λίαν și derivarea cu περί-; πρὸς + acuzativul pentru a exprima adresarea (rădăcini noutestamentare, uzanță	discuții, dialogul cu studenții, analiză comparativ-contrastivă, interpretare și problematizare	

patristică); ἡμαρτες: aoristul radical tematic; ἡσύχασον: imperativul aorist activ; πρὸς σὲ ἢ ἀποστροφή αὐτοῦ, καὶ σὺ ἄρξεις αὐτοῦ (Gen 4:7): discuții asupra interpretării, traduceri existente în limbi moderne; τὸ ζῆλον și τὸ ζῆλος: crearea neutrelor de declinare a III-a (teme în siflantă cu alternanță -o- / -ε-) pornind de la neutre de declinare a II-a: procedeu NT, uzanță patristică, folosirea alternată a celor două forme în prima Epistolă clementină și posibile semnificații; ἀπέδρα: aoristul radical atematic, πόσωπον folosit pentru a indica prezența; folosirea lui ἐν τῷ + construcție completivă infinitivală (acuzativ + infinitiv) pentru a exprima o circumstanțială de timp; κριτής vs. δικαστής; prepoziția impropriu-zisă ἔξω + genitivul pentru a exprima locația; ἡλίσθησαν: fals pasiv, de fapt formă de aorist mediu al verbului αὐλίζομαι; Ἰδης și iadul creștin. Excurs: modalități de citare a Scripturii în textele patristice; Septuaginta și variantele care se pot observa din textele patristice; rolul citatelor biblice în prima Epistolă clementină. Nume de origine ebraică în textul biblic (adaptare fonetică, elenizare, preluare ca forme nedeclinabile; uzanța veterotestamentară vs. uzanța nouotestamentară; uzanțe preluate în literatura creștină timpurie)		
S7: ἔγγιστα: comparativul și superlativul adverbilor derivate din adjective; ἐπί + acuzativul pentru a exprima direcția; ἡ γενεά folosit pentru a exprima ideea de epocă (uzanța clasică, uzanța VT și creștină); prepoziția impropriu-zisă ἕως (de origine adverbială) + genitivul pentru a exprima scopul / destinația finală; ἐπορεύθη: aoristul pasiv; ὀφείλω cu sensul de „a se cuveni”, „a se datora” (evoluția semantică a termenului, semnificație specială în contextul teologiei martiriului) ὑπόδειγμα (= model, exemplu) și <i>imitatio Christi</i>, respectiv <i>imitatio martyrum</i>; μαρτυρέω, ἡ ὑπομονή și teologia martiriului: excurs	discuții, dialogul cu studenții, expunere teoretică, analiză comparativ-contrastivă, interpretare și problematizare	
S8: familia lexicală a lui ὁσιος (ἡ ὁσία, ὁσίως, ἁνόσιος) vs. ἅγιος și implicațiile folosirii primului pentru a exprima ideea de sfințenie, puritate, uzanța clementină a celor doi termeni; folosirea verbului πολιτεύω pentru a desemna apartenența la o comunitate creștină, dar și traiul creștinesc; expresia idiomaticească ἐν ἡμῖν (= pentru noi, în beneficiul nostru); Δαναῖδες καὶ Δίρκα: referință mitologică sau aluzie la evenimente istorice?; τὸ γέρας și teologia vieții veșnice drept răsplată pentru o viață creștină exemplară; ἐκρίζω (= a deznădăcina) cu referire la poporul evreu	discuții, dialogul cu studenții, analiză comparativ-contrastivă, interpretare și problematizare	
S9: αὐτούς: pronumele posesiv în koiné și greaca creștină; νοθετέω (= a dojeni) și rolul autoritativ al episcopului; σκάμμα și expresia idiomaticească ἐν τῷ αὐτῷ σκάμματι εἶναι (= a fi în aceeași groapă): sensul și implicațiile expresiei în contextul epistolei clementine	discuții, dialogul cu studenții, expunere teoretică, analiză comparativ-contrastivă, interpretare și	

(referire la condiția păcătoasă a omului, referire la persecuțiile anti-creștine din acea perioadă); ἐνώπιος: de la adjectiv la substantiv (Noul Testament, sub influența adverbului derivat din înghețarea formei de neutru a adjectivului) pentru a desemna prezența (cf. πρόσωπον); discuții asupra sintaxei enunțului τί καλόν etc. ἐνώπιον τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς; ὥς cu valoare comparativ-modală (cantitativ); ὅτι cu valoare cauzală / consecutivă. Excurs: terminologie teologică în cap. 7: ὁ κανὼν: etimologie, evoluție semantică (excurs): ἡ σωτηρία și simbolismul soteriologiei creștine; ἡ μετάνοια și teologia căinței (la nivel lingvistic, structura prepozițională μετανοέω ἐπί τινι este o inovație noutestamentară față de uzanța clasică a dativului simplu)	problematizare	
S10: λαλέω: evoluție semantică de la greaca clasică la cea creștină, diferența față de λέγω (dacă cel din urmă se referă la vorbirea articulată, rațională, prima se referă mai degrabă la vorbirea inspirată, cum rezultă și din pasajul discutat); μετὰ ὄρκον: folosirea neobișnuită a lui μετὰ în sens instrumental, structură locuțională influențată de sintaxa ebraică; conjunctivul ζῶ în contextul jurămintelor, discuții de interpretare; εἴπον: imperativul aorist; κόκκος / κόκκινος (insectele din care se confecționa purpura), πυρρός: problematica traducerii lor. Excurs: ὁ δεσπότης și ὁ κύριος: diferențe de sens, aplicații (Septuaginta: traducerea numelui inexprimabil al lui Dumnezeu prin κύριος, evoluție în limbajul și ideologia creștină timpurie)	discuții, dialogul cu studenții, expunere teoretică, analiză comparativ-contrastivă, interpretare și problematizare	
S11: οἰκτιρμούς: evoluția în koiné (de la verbul οἰκτεῖρω se creează duplicatul οἰκτιρῶ, de la care se derivă substantivul ὁ οἰκτιρμός), particularitate noutestamentară: folosirea la plural, care se perpetuează în greaca patristică; μετετέθη: aoristul pasiv al verbului μετατίθημι, formarea paradigmei, modificări fonetice; conceptele ἡ λειτουργία și ἡ παλιγγενεσία și semnificația lor teologică. Excurs: σάκκος și îmbrăcămintea asceților creștini (teologia ascezei); ortopraxia creștină, așa cum reiese din cap. 8	discuții, dialogul cu studenții, analiză comparativ-contrastivă, interpretare și problematizare	
S12: expresii idiomatice de tipul εὐρίσκω la pasiv + adjectiv: sens, interpretare în limba română; εὐρέθη: eliminarea augmentului la verbele care încep cu vocală / diftong (fenomen vizibil și în greaca NT, atestat și în greaca patristică); σοῦ: exprimarea posesorului acolo unde greaca clasică tindea să îl subînțeleagă; δείξω: determinarea modului și timpului (indicativ viitor / conjunctiv aorist, folosirea particulei modale ἄν); καταράσσομαι vs. καταρωμένους: particularități fonetice ale verbelor contrase cu tema în -α; πρὸς + acuzativul pentru a exprima localizarea în spațiu.	discuții, dialogul cu studenții, analiză comparativ-contrastivă, interpretare și problematizare	

Bibliografie

Ediții de surse primare:

Clément de Rome, *Épître aux Corinthiens*, Introduction, texte, traduction, notes et index par Annie Jaubert, Sources chrétiennes 167 (Paris: Cerf, 1971). The Apostolic Fathers, *Greek Texts and English Translations*, edited and translated by Michael W. Holmes (after the earlier work of J. B. Lightfoot and J. R. Harmer), (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 32007), 33-131. Barbara Aland, Kurt Aland, Johannes Karavidopoulos, Carlo M. Martini, Bruce M. Metzger (eds.), *Novum Testamentum Graece* (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 282012).

Dictionare:

Anatole Bailly, *Dictionnaire Grec-Français* (1935, ed. digit. 2020). Maurice Carrez, François Morel, *Dictionnaire grec-français du Nouveau Testament* (Paris: Cerf, 1971). G.W.H. Lampe, *A Patristic Greek Lexicon* (Oxford: Clarendon Press, 1961). Henry George Liddell, Robert Scott, and Henry Stuart Jones, *Greek-English Lexicon* (Oxford: Clarendon Press, 1996).

Manuale, gramatici:

Gregory K. Beale, Daniel J. Brendsel, William A. Ross, *An Interpretive Lexicon of New Testament Greek: Analysis of Prepositions, Adverbs, Particles, Relative Pronouns, and Conjunctions* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2014). F. Blass, A. Debrunner, *Greek Grammar of the New Testament and Other Early Christian Literature* (Chicago: University of Chicago Press, 1961). Pietro Bortone, *Greek Prepositions: From Antiquity to the Present* (Oxford: Oxford University Press, 2010). Rodney J. Decker, *Reading Koine Greek: An Introduction and Integrated Workbook* (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2014). G. Adolf Deissmann. *Bible Studies: Contributions Chiefly from Papyri and Inscriptions, to the History of the Language, the Literature, and the Religion of Hellenistic Judaism and Primitive Christianity* (Edinburgh: T.&T. Clark, 21903). Andreas J. Köstenberger, Benjamin L. Merkle, Robert L. Plummer, *Going Deeper with New Testament Greek: An Intermediate Study of the Grammar and Syntax of the New Testament* (Nashville, TN: B&H Academic, 2016). Silvia Luraghi, *On the Meaning of Prepositions and Cases: The Expression of Semantic Roles in Ancient Greek*, Studies in Language Companion Series (Amsterdam, Philadelphia, PA: John Benjamins Publishing Company, 2003). David L. Mathewson, *Voice and Mood: A Linguistic Approach*, Essentials of Biblical Greek Grammar (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2021). David L. Mathewson, Elodie Ballantine Emig, *Intermediate Greek Grammar: Syntax for Students of the New Testament* (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 2016). James Hope Moulton, Howard Wilbert Francis, Nigel Turner, *A Grammar of New Testament Greek*, vol. 1-4 (London and New York: T&T Clark, 31998). Daniel B. Wallace, *Greek Grammar beyond the Basics: An Exegetical Syntax of the New Testament* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 1996).

Curs practic	Metode de predare	Observații
S1: Prima epistolă clementină: introducere: context, tematică, structură; capitolul 1: formula de adresare	analiză morfo-sintactică și semantică, traducere de text	Activitățile din cadrul cursului practic vizează elaborarea unei traduceri literare a primelor 10 capitole din prima epistolă clementină. Studenții au obligația de a parcurge în avans textul selectat pentru următoarea săptămână și să caute în dicționar termenii necunoscuți
S2-S12: Prima epistolă clementină: capitolele 1-10	analiză morfo-sintactică și semantică, traducere de text	

Bibliografie

Ediții de surse primare:

Clément de Rome, *Épître aux Corinthiens*, Introduction, texte, traduction, notes et index par Annie Jaubert, Sources chrétiennes 167 (Paris: Cerf, 1971). The Apostolic Fathers, *Greek Texts and English Translations*, edited and translated by Michael W. Holmes (after the earlier work of J. B. Lightfoot and J. R. Harmer), (Grand Rapids, MI: Baker Academic, 32007), 33-131. Barbara Aland, Kurt Aland, Johannes Karavidopoulos, Carlo M. Martini, Bruce M. Metzger (eds.), *Novum Testamentum Graece* (Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, 282012).

Dictionare:

Anatole Bailly, *Dictionnaire Grec-Français* (1935, ed. digit. 2020). Maurice Carrez, François Morel, *Dictionnaire grec-français du Nouveau Testament* (Paris: Cerf, 1971). G.W.H. Lampe, *A Patristic Greek Lexicon* (Oxford: Clarendon

Press, 1961). Henry George Liddell, Robert Scott, and Henry Stuart Jones, *Greek-English Lexicon* (Oxford: Clarendon Press, 1996).

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- conținutul, metodele și materialele de predare a disciplinei sunt în concordanță cu cele utilizate în alte centre universitare naționale și internaționale

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Redarea corectă și completă a cunoștințelor dobândite	colocviu	75%
	Gradul de asimilare a competențelor lingvistice scrise		
10.5 Seminar/curs practic	Capacitatea de punere în aplicare (orală și scrisă) a cunoștințelor dobândite	evaluare progresivă	25%
	Criterii ce vizează aspectele atitudinale: conștiinciozitatea, motivația, observarea studiului individual		
10.6 Standard minim de performanță			
Însușirea elementelor fundamentale de teorie și dobândirea de competențe lingvistice scrise și orale			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI
BABES-BOLYAI TUDOMÁNYEGYETEM
BABES-BOLYAI UNIVERSITÄT
BABES-BOLYAI UNIVERSITY
TRADITIO ET EXCELLENTIA

Facultatea de Litere
Str. Horea nr. 31
400202, Cluj-Napoca
<https://lett.ubbcluj.ro>

Data completării:
15.02.2025

Numele și semnătura titularului de curs
lect. univ. dr. Hajnalka Tamas

Semnătura titularului de seminar/
curs practic
lect. univ. dr. Hajnalka Tamas

Data avizării în Departament:
20.02.2025

Numele și semnătura directorului de departament

Data avizării în Decanat
Numele și semnătura decanului